

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Debrecen: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Pest: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 12.

(A nép és Kristóffy.) Cucilista: Mégis csak igaza van abban Kristóffynak, hogy a jogtalan munkásnépnek választói jogot akar adni . . .

Magyar ember: Az ám! Csakhogy a jogvédő ellenzék is ugyanezt akarja! — Kristóffy most csupán Bécs kedvéért zavarja meg a kérdés felvetésével a nemzeti küzdelmet, mikor pedig a megvalósításra kerülne a sor, nem lesz belőle semmi!

Cucilista: Van benne igazság! Egy szóval Kristóffy jól beszél — ki vele!

*

(A cár.) Még a cár sem meri bebörtönözni Tolsztojt, pedig irataiban ugyan sok borsot tör az orra alá! Meg merik-e tenni Apponyival az osztrák császár szolgálói?

*

(Debrecenben is mérnek lóhust.) Akkor aztán a következő párbeszéd várható:

Az első zsuron két asszony szapulja a háziasszonyt:

- Micsoda flanc! Még zsurt is ad!
- No, hisz ami az időt illeti . . .
- Az első hideg nap még nem keresztapja a zsuroknak. Párisban . . .
- De ez a prédaság! Nézze hányféle húsétel?
- Tud maga hallgatni? Ha tud, megosztom velem az ideámat.
- Hisz ismerhet . . . Én nem vagyok olyan . . .

Falusi temetőben.

I.

Fehér, aranybetűs sírkő előtt állok,
 Rajta és mellette koszorúk, virágok.

Sírkő közelében, fűfalombok árnyán
 Áll a korhadt fejfa, elhagyottan, árván.

Ez a pompás sírkő a duggazdag uré,
 Az a korhadt fejfa a szegény paraszté.

Itt nyugoszik az ur, amott a szolgálja,
 Vajjon melyiknek van nyugalmasabb álma?

II.

Kis falusi temetőben
 Komoly arccal sétáltunk,
 Minden egyes fejfa előtt,
 Eltűnődve megálltunk . . .!

De a lányok kiböngésztek
 Egy humoros sírverset,
 És az ócska kis ötleten
 Mosolyogtak, nevettek . . .!

Éreztem, hogy holtak vannak,
 Porladoznak alattam:
 De azért a feliraton
 Velők együtt kacagtam . . .!

(A másik megvetőleg mosolyog, de azért nem tud hallgatni.)

— Jó, jó . . . Utoljára is a mi konyhánkra az urunk keres, nem a . . . Hisz tudja mit akarok mondani . . . Hát én az idén — lóhust szervirozok a zsurjaimon.

(A másik az első pereben meghökken, aztán kitűnőnek találja az ideát és végre titokban kölesönösen elhatározzák, hogy nem mennek el egymásnak zsurjára.)

*

(Mese az öreg királyról.) Volt egyszer egy király: öreg ember volt már, a hosszú életen át sok keserűség, sok csapás érte, nagyon szomorú lett és bánatát népeinek szeretete sem tudta enyhíteni.

Mikor már nagyon megtört az öreg király a szomorkodástól, gondolták az udvari emberek: vidítsuk fel a jó öreg királyt.

Előhívták az udvari bolondot, de ennek izetlen tréfáitól csak még szomorúbb lett a jó király arca.

Jött a poéta és édes dalokkal akarta felvidítani őt. Ez sem használt.

Előhívták az udvari koncertmestert, hogy zenével vidítsa fel a szomorú királyt, de ő kiparancsolta a zenészeket.

Ugy látszott nem használ semmi; a király nem fog többé nevetni életében.

Végre jött a népből egy egyszerű ember, megállt a trón előtt és így szólott:

— Éljen a magyar vezényleti nyelv!
 És az agg király elkezdett csendesen, édesen mosolyogni! . . .

Bedőlt siron kis madárka
 Velünk együtt kacagott . . .
 Csak az a sok néma fejfa
 A temető hallgatott . . .!

(Érsemjén.) **Szunyogh Barna.**

Még egyszer.

Egy néhány hirtelen, erőszakos rázkódás után nagy zökkenéssel állott meg a vonat. Az utazótársak legnagyobb része kerepült a hálóból, egy alvó utas legurult a pamlagról. Ijedten ugrált fel mindenki.

Zürzavaros hangok hallatszottak kívülről.
 — A podgyászos kocsis tengelyagya átmelegedett, elrepedt, a kocsis kisiklott, most ott fekszik a domboldalon. Szerencse, hogy nem valamivel odébb történt. Legurult volna az egész vonat.

— Mikor mehetünk majd tovább?
 — Isten tudja! A medgyesi állomás közel van, a kalkuzt már beküldtük, hogy sürgönyözzön. De amíg a segítővonat megérkezik, belétehet vagy öt-hat óra.

— Öt hat óra — szörnyűkődtek az utasok. Hiszen ezalatt megfagyhatunk.
 Téli idő volt, hóval fedve az egész tájék. Már be is sötétedett volna, csak a fehér hó fénye terjesztett szét egy kevés szürkét.

Óriási találmány.

A tüdővész gyógyítása.

— okt. 12.

(—s.) A míg az egész világ lázban ég s nálunk úgy mint Ausztriában, Oroszországban, úgy mint Japánban, Svéd és Norvégiában, Franciaországban, Marokkóban s a világ minden tájain véres, vagy vére nélküli politikai harcok folynak, míg az osztályellentétek egy új világorradalmat készítenek elő, azalatt a mindenható, a szent, a magas tudomány csendben dolgozik és gazdagítja, segíti az emberiséget nagyszerű találmányaival.

Az Edisonok, Marconik és mások találmányai átalakítják a világot, a tudós nagy orvosok pedig a gyarló emberi test szenvedéseit enyhítik s az életet mentik meg ezer meg ezer veszedelemtől.

Az e hó folyamán, a gümőkór gyógyításának érdekében, Párisban megtartott kongresszuson Behring tanár, kinek a difteria szerumot is köszönhetjük, bejelentette a tuberkulózis gyógyszerének feltalálását.

Habár e felfedezés nem is tekinthető teljesnek s még további kutatások fogják csak eldönteni, vajjon csakugyan meglelte-e a tudomány benne az emberiség legnagyobb veszedelmének ellenszerét, azért ez a bejelentés már magában korszakot alkotó esemény, olyan óriási az érdek, a melynek szolgálatában történik.

seget. A közeli falu ablakából kivilágított egy-egy pislogó mécs. Az a kevés ember, aki a vonaton volt, összeverődött egy kis csoportba. Csupa férfi . . . Valamivel meszszebb két nő vitakozott némi élénkséggel. Az egyik aztán hirtelen odafordult a vonatvezetőhöz.

— Hogy hívják ezt a falut?
 — Medgyesnek.
 Meglepetten nézett fel az asszony. Ugy látszik a név ismerős volt előtte.
 — Van valami vendéglőfele benne?
 — Dehogy kérem, csak egy kis kocsmá. Az is a legrosszabb fajtából!

A pályatest mellett futó országutról vidám csilingelés hallatszott. Nyomban utána feltűnt a szánkó.

— Hohó Pista, megállj, földül a vonat.
 Egy ember ugrott ki a szánból és gyorsan felment a töltésre. Hamarosan megtudagolta, hogy mi történt. Még javában beszélgetett a fűtővel, vonatvezetővel, mikor az egyik nő, az idősebbik megszólította:

— Bocsnat, hogy alkalmatlankodom, de ugylátszik kegyed idevaló. Nem tudná megmondani, vajjon itt e mellett a Medgyes mellett van e a Hauserék kastélya?

— A Hauserék kastélya? Igen is, ott van. Miért kérdi nagysád?
 — Azért, mert Hauser Feri jó barátom.

A tudóvész régi és állandó réme az emberiségnek s míg a legrettenetesebb járványokról azt látjuk, hogy azok bizonyos idők folyamán kitombolják magukat, ez örökösen él és pusztít mindig és mindenhol.

Es nem tudott ellene a tudomány eddig semmi orvosszert, mindössze annyit haladtunk e téren, hogy fertőző voltát ismerjük, az ellen védekezni igyekeztünk és tudjuk, hogy a test ellenállási erejének fokozása véd meg leginkább ellene.

Szóval egészségesnek kell lenni — akkor nem vagyunk betegek — hát ez bizonyos, de vajmi sovány biztatás a betegnek s abetegért aggodónak.

Ha Behring tanár találmánya beválk, az emberiség óriási nyomoruságtól szabadul meg s az emberi munkakerőnek és életkedvnek egy számottevő része szabadul fel ezzel.

A nemzetek életében ez nagy jelentőséggel bír. Páldául nálunk a nemzetiségi és magyar faji politikával foglalkozók igen jól tudják, hogy az Alföldön p. o. a tudóvész pusztítása mi csoda nagy károkat okoz a népesedés terén. Milyen óriási segítség volna a nemzeti politika javára, ha az alföldi kitűnő színmagyarfaj pompás szaporodási képességét nem ellensúlyoznák a rossz közegészségügyi viszonyok, melyek főleg a tudóvész révén (no meg a nagy gyermekhalandóság révén, melyben azonban az átöröklött tuberkolózis is erősen szerepel) rontják meg a legszébb szaporodási statisztikát. De hát általában véve, nemzetgazdasági szempontból a tudóvész a legkárosabb kór, megtámadja legtöbbször élete kezdődő delén az embert, tehát mikor a munkakerők épen egész teljében kifejlődnek s lassan sanyargatván, munkaképtelenné teszi s egyszersmind a kór csiráinak továbbterjesztőjévé s a jövő nemzedék megmételvezőjévé.

tunk. Ott tán majd kapunk szállást az éjjele. A vonatban utóvégre még sem lehet maradnunk.

— Semmi esetre, nagyságos asszonyom. Örülök, hogy éppen erre jártam. Én Hauser Ede vagyok, Feri bátyja.

— Ez valóban szerencse. Bizonyosan ismeri a nevünket. Török Istvánné vagyok, ez meg a leányom, Vanda.

— Ah, rendkívül örülök. Hogyne ismerném kegyeteket. Merre van a podgyásuk?

Berakták a táskákat a szánkóba. Hauser kiült a kocsis mellé, csak elfértek valahogy. A kastélyban Hauserné, a fiatal asszony gondoskodott a váratlan vendégeiről.

Hat órákor az ebédnél találkoztak, mindnyájan.

— Hát Feri nincs itt?

— Nem, ő künn lakik a megyeri pusztán, csak néha jön át.

Pár pillanat múlva zaj hallatszott a csarnok felől.

— Nézz ki Péter, mi az?

Az inas visszajött:

— A Feri ur érkezett meg.

A leány mintha elsápadt volna. Az inas után rögtön belépett a fiatal uraság, de mikor annak a tekintete reá esett, már vérvörös volt Vanda arca.

Csodálkozás, üdvözlés, magyarázatok. Hamar felraktak még egy terítéket és a fiatal ember leült. Alig evett egy falatot. Hauserné megkérdezte:

A betegek gyógyítása, a kigyógyítás reménye nélkül, a legdrágább és az életviszonyokkal összeegyeztethetetlen, a gyógyintézeti elklönzés pedig pusztá ábránd, mert sohasem lesz arra elég szanatórium és elég pénz, még nagyobb és gazdagabb nemzeteknél sem, nem-hogy minálunk.

A tudóvész gyógyszerének felfedezése tehát csak lehetőség alakjában is, oly óriási fontosságu, hogy egy napra legalább elmellőzhetjük miat a napi politikát.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 12.

Hivatalos hiradás alapján közölték a lapok, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnököt, Kristóffy József belügyminiszter és Lányi Bertalan igazságügyminiszter is Bécsbe kísérték. Ez a hir nem felel meg a valóságnak. A két miniszter nem utazott Bécsbe, mivelhogy ennek a szüksége ez idő szerint fel nem merült. Multkori utazásukat a teljes kormányprogram elkészítésével hozták kapcsolatba. Most azonban a királyi kihallgatáson erről aligha esik szó. Pusztán a kormány kinevezése körül forog most a kérdés. Hogy ez mikor fog megtörténni, arról hivatalos hiradás ezidőszert még nincsen.

(A kormány kinevezése.)

Politikai körökben hire jár, hogy e hó 14 én jut a nyilvánosság elé a kormány kinevezése. A baloldal ehhez mértén készül akcióra. Kossuth Ferenc, a szövetkezeti ellenzék elnöke — mint értesülünk — keddre vezérlő bizottsági ülést fog összehívni. Ezt megelőzőleg azonban vasárnap a szabadkai gyűlésen ugy Kossuth Ferenc, mint Apponyi Albert gróf direktívát fognak szabni a koalíció politikájának.

(Kiáltvány a nemzethez.)

Egy ellenzéki vezérpolitikus ma nyilatkozott a koalíció terveiről.

— Mi az Feri, mért nem eszel?

— Köszönöm, nem vagyok éhes. Pedig a csarnokban azt mondta az inasoknak, „siessetek, megeszem az egész konyhát.”

Ebéd után a hölgyek bementek a szalónba, az urak a szomszédos dohányzóba. Hauser Feri nagy lépésekkel járt fel s alá, két keze a zsebében. A szivarja minduntalan elaludt. Végre is letette. Odament a bátyjához, belévetette magát egy karos székbe, vele szemben. Egy kis ideig hallgatott, aztán megszólalt.

— Öreg.

— Nos?

— Ez az?

— Kicsoda?

— Vagy ugy, még nem mondtam el?

— Mit?

— Várj egy kicsit . . . Semmit.

— Mégis.

— Nem bánom, elmondom. Tanácsot kell adnod. Ugyis te vagy az egyetlen, aki önzetlen tanácsot adhat, figyelj. Nincs több egy esztendőnél, hogy Török Vandát ismerem. Nem vagyok már gyermek, egy könnyen nem esem elragadtatásba, de az bizonyos, hogy már első látásra beléserettem. Mikor ez megvilágosodott előttem — elég hamar történt — nem is volt semmi kifogásom ellene. A családot ismertem: állás, vagyon, minden megfelelt. Elhatároztam hogy igyekezni fogok elnyerni a kezét.

— A legközelebbi vezérlő bizottsági ülésen — mondta — mindenek előtt az a kérdés fog felmerülni, hogy kiáltványt kell intézni a nemzethez. Ebben valószínűleg mindnyájan egyet fogunk érteni és a mi fogalmazónk Eötvös Károly nyilván egy-kettőre el fogja készíteni a nemzethez intézendő szöveget. Ez elkészül a nyilvánosság számára. De korántsem merül ki ebben a vezérlő bizottság akciója. Meg fogjuk mi találni a módját annak, hogy közvetlen érintkezésbe lépjünk a törvényhatóságokkal és ha ez sikerül, akkor nyert ügyünk van. Mert mi ezután a kormánnyal szemben csak *guerilla harcot folytathatunk*. A törvényhatóságokat mozgósítjuk és makacs ellenállásra bírjuk azokat, még ha végzetes represszáliák is fenyegetik.

A baloldali politikusknak ez a nyilatkozata mindenesetre megvilágítja a helyzetet.

(Az alvó párt.)

A mi a szabadalvópártot illeti, ott egyelőre csend honol. Most a program elkészítésre kiküldött „bizottságok dolgoznak minden zaj és „reclám” nélkül, így mondja a félhivatalos reklám könyvatos és mihelyt végeznek a hatalmas munkával a szabadalvópárt „tejes erővel” kilép a politikai arenára, ahol kétségtelenül a leghatalmasabb tényezővé válik.

(Polónyi Zágrábban.)

Polónyi Géza ma Zágrábban van és holnap reggel érkezik Budapestre. A vezérlő bizottság legközelebbi ülésén referálni fog arról, hogy mit végzett a horvátokkal.

(Fejérváry a királynál.)

A Bud. Tud. jelenti Bécsből: Fejérváry Géza báró miniszterelnököt, a ki tegnap este ideérkezett, Ó Felsőge ma délután 1 órákor fogadja különkihallgatáson. — Lányi Bertalan igazságügyminiszter és Kristóffy József belügyminiszter nem érkeztek ide s Bécsbe való utazásuk nincs is tervbevéve, A két miniszter bécsi utjáról szóló hir tévedésen alapul.

Késő éjjel jelenti tudósítónk, hogy a király Fejérváryt déli egy órákor fogadta. Fejérváry előterjesztette jelentéseit a királynak, a ki kegyesen fogadtott mindent. A döntést azonban fenntartotta magának. Fejérváry az audienca után a magyar miniszteriumba hajtattott, a hol az ujságíróknak kijelentette, hogy a király rendelkezése folytán továbbra is Bécsben marad. Valószínű, hogy a király holnap újból fogadja a miniszterelnököt. Fejérváry a délután folyamán Goluchowszky és Pittreich miniszterekkel tárgyalat hosszasan.

Városi élet.

— okt. 12.

A városban az élet ősszel kezdődik, ekkor nyílik meg az igazi idény.

A természet örök törvénye nyilvánul ebben is, ugyanis ha ott künn a természetben, a mezőn az ember elvégzi a dolgát, beköltözik szüntelen munkásságával a városba s új alakban és formában ismét új munka után néz.

Folytonos tevékenységben, munkásságban rejlik az élet csábító varázsa.

Csak az a külömbség, hogy némely helyen a környezet s másutt az ok változik. — Egyik helyen a test, másutt a szellem működik.

A megélhetés vágya kenyérszerzésre serkent, egy magasabb eszményi cél, a szellemi tökéletesedés vágya pedig intézmények, vállalatok fejlesztését írja elő.

A falu esendjét felváltja a város mozgalmas élete.

Az inger új erőt ad s ennek nyomán új élet fakad.

Ha az őszi városi élet megindul, legtöbbször egész új alakok lépnek az előtérbe, az utca egész más szint nyer, sok ismeretlen alakkal találkozunk s kérdezzük szüntelen, ki ez? honnan került ide?

A város fejlődik, zibong, mint a köpűben a méhraj, eleven, lüktető élet nyilvánul mindenfelé.

Hisz minden évben újabb reményeket, szövünk, az emberiség, a kor, a folytonos fejlődésnél fogva nagy feladatokat ró reánk, s hogy ezek megvalósulhassanak, minden közéleti tényezőnek legjobb tudásával és törhetetlen mozgalommal kell érettek sikra szállani.

A munkásság mindenütt megkezdődik s bizalommal nézhetünk a jövőbe, mert polgárságunk mindenből kiviszi a részét.

A társadalmi élet is új jelenségeket vet felszínre, bár sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy nálunk a — kínai falak még mindig léteznek, az emberek egymást még mindig vagyon, felekezet s állások szerint osztályozzák.

Igy aztán az erők, melyeknek együtt kellene működnie, külön válnak, széttagolódanak, pedig ez kerékkötője minden jó érvényesülésnek.

Ezeket a válaszfalakat, ezt a klikk-rendszert, mely társadalmunkat széttagolja s minden bizalmas érintkezést lehetetlenné tesz, — igyekezzünk teljes erőnkkel, egész odaadással lerombolni, ha azt óhatjuk, hogy az egységes, kellemes társadalmi élet gyökeret verjen.

Egy kis tapintat, körültekintés, az eszközök helyes megválasztása, ez irányítsa tetteinket s fáradozásunk nem lesz hiába való.

A szellemi élet nemesíti s ne szolgáltatassunk alkalmat hiúság vásárra.

Van-e ezebb, nemesebb cél, mint az egységes társadalmi élet megteremtése?

Az ilyen társadalom sokra és nagyra képes.

Ez az egységes társadalom alapja a magyar nemzeti államnak.

A már megindult őszi városi élet szép reményekkel kecsegtet, csak aztán vidéki kicsinyeskedés el ne pusztítsa reményeinket!

+

Csalás hamis pénzzel.

Szélhámosok furfangja.

Jó pénz helyett hamis.

— okt. 12.

(Saját tudósítónktól.) A szélhámosok egyik jól ismert módjának felhasználásával került a csapdába tegnap egy egyszerű munkásember. Ismeretes ugyanis a ravasz csalóknak az a fortélyja, hogy hiszékeny különösen falusi atyfiakat azzal a furfanggal szednek rá, hogy kevés valódi pénz ellenében rengeteg összegű hamis pénzt igényelnek nekik. A mítsem sejtő kapszi paraszt emberek között számtalan akad, a ki kapva kap az ilyen ígéreteken, felül a szélhámosok csábi-

tásának. Ezek az együgyűségüket rendszerint oly módon aknázzák ki, hogy különféle ürügyök alatt, így például, a hamispénz előállításához szükséges költségekre kisebb nagyobb összeget esznek ki tőlük, azután egyszerűen megugranak. A becsapott áldozat aztán ühelti kottal a család nyomát. Ilyen körülmények között esalta ki egy nagy csalóbanda Blaskovics Albert csongrádi kubikosnak is 380 forintját. A hasonszerű csalások között egyike a legérdekesebbeknek az eset, melynek részleteiről tudósítunk a következőkben számol be:

(Az áldozatot kiszemelik.)

Blaskovics Albert csongrádi parasztember szeptember hó 5-én azzal az elhatározással indult el hazulról, hogy munkát keres magának valamilyen közeli nagyvárosban vagy ahol kaphat, mert városában nem igen juthatott pénzkéréshez. Az uton hallotta valakitől, hogy Szatmár és Nagybánya között vasutepikezés folyik és egyenesen arra vette útját. Nagykárolyban megszállott és fűtől fűtől kérdezősködött, miként kaphatna a vasutvonal építésénél munkát. Így került össze egy Kugya Gergely Szilágyságba való emberrel, aki élénk érdeklődéssel viseltetett dolgai iránt és akivel aztán csakhamar nagyon jó barátok lettek. A csongrádi atyafinál volt egy kis pénz is és jó magyar emberhez illően meginvitálta a cimboráját egy két pohár borra valamelyik koresmába. A borozgatás közben aztán még jobban össze melegedett a két ember. Elmelkedni kezdtek a szegénységről, meg a rossztermésről, a cudar állapotokról, hogy a munkás embernek milyen nehéz a megélhetése.

(Csevegés a jó módról.)

A beszéd fonalán szóba jött a pénzszerzés különféle módja is. Kugya Gergelyből kitért a méltatlankodás, hogy az urak milyen könnyen és gondtalanul élnek, a szegény embernek pedig alig van betevő falatja. Ez nem igazság, de hát nem lehet ez másképp. Pedig sokan könnyűszerrel segíthetnének magukon a szegényebbek is és megalapíthatnák a szerencsésüket, hanem arról jobb nem is beszélni, ugyanis hiába a jó tanácsot nem követik az emberek, inkább nyomorognak.

(A hamispénz gyár.)

Később azonban még sem állhatta meg hogy a tanácsot el ne mondja Blaskovicsnak, akit nagyon érdekelt a könnyű pénzszerzés titka. Nagy fontoskodva előadta neki, hogy ismer ő egy embert, akinek pénzhamisító gyára van és olyan pénzt gyárt hogy meg sem lehet különböztetni a valóditól.

Ez az ember becsereleli a valódi pénzt hamis gyártásával amelyből tizszeresét adja a beváltott pénznek. Így aztán egyszerre meg lehet gazdagodni. Kugya Gergely anynyit beszélt a vagyonszerzésről Blaskovicsnak, hogy az végre rá szánta magát arra, hogy a pénzhamisító gyárost meglátogassák. Kugya elvezette őt egy emberhez, a ki a város külső részében lakott egy rozoga épületben, itt nagyon gyanakodva fogadták őket, de aztán mikor igazolták magukat, hogy nem spielik, megmutatták nekik a pénzgyártás művészetét. Nagy tüzet raktak egy kemencébe, ahova betettek egy darab cint, azt felolvasztották és valami formába öntötték, melyet leöntöttek hideg vízzel és kis idő múlva nagy hókusz pókusok között koronákat szedtek ki belőle. A hamisgyártmányt megmutatták Blaskovicsnak és hogy meggyőződtesék annak fellelmerhetetlenül sikerült voltáról adták is neki belőle egy koronát. Blaskovics csakhamar tui is adott a pénzdarabon és ez természetesen minden kétségét eloszlatta.

(Az áldozat hamis pénzt vesz.)

Nem sokat gondolkozott tovább, hogy mitévő legyen, nyomban vonatra ült és hazautazott. Otthon váltóra felvett 600 forintot és azzal a szándékkal, hogy azt beváltja

hamis pénzre e hó 8-án visszatért Nagykárolyba. Ott már várta Kugya Gergely egy másik társával, akik tudatták vele, hogy a gyárat áthelyezték Debrecenbe, de azért nem kell ide utaznia, mert a „nagyaságos ur” a gyártulajdonos Mihályfalván van és ott el lehet a dolgot intézni.

El is mentek Mihályfalvára, bejárták az egész helységet, de sehol sem találtak rá a nagyságos urra, ahelyett azonban még egy alak csatlakozott hozzájuk. Kugya Gergely pedig elmaradt tőlük.

A két idegen ember, akiknek Blaskovics a nevét sem tudja, tegnapelőtt délután elcsalta a pénzes parasztot Debrecenbe és itt elmentek vele a Homokkertbe, ahol estig bolyongtak. Mindenfelé keresték a pénzhamisítógyárat, meg a nagyságos urat, de mivel hiába volt minden kutatásuk, hát vissatértek a városba. Utközben az egyik kísérő elodalgott, de kis idő múlva előkerült és nagy örömmel újságot, hogy megtalálta a nagyságos urat és beszélt vele, aki azt mondta, hogy csak küldjék el a pénzt a lakására mert ő nem mutatkozhat, de csakis ő vagy a társa menjen a pénzzel, Blaskovics várja meg valahol a míg a hamispénzt elhozzák.

A kubikosnak nem tetszett a dolog, de végre ebbe is beleegyezett. Atadott a hirozónak 380 koronát és annak társával tovább döngött az utcákon várva a másiknak visszatértét.

(A család eltűntek.)

Már jól beesteledett, de a hamis pénzzel még mindig nem mutatkozott az ember. A paraszt nyugtalankodni, gyanakodni kezdett. Fokozta gyanúját, hogy a mellette maradt alak mindenféle ürügy alatt szabadulni igyekezett tőle. Ez azonban nem egy könnyen sikerült neki, mert a pénzt féltő kubikos résen volt. Sok járkálás után az éjjeli órákban végre a Kossuth kávéház elé értek. Itt azt mondta Blaskovicsnak kísérője, hogy ő bemegy egy kicsit várja meg, majd mindjárt kijön. Blaskovics várt jó sokáig, de hiába, mert nem jött többet elő. Mikor aztán megunt a várakozást, bement ő is és kérdezősködni kezdett, s akkor kitért, hogy az ember már régen eltűnt a kávéházból, bizonyosan az ellenkező utcára nyíló ajtón. Csak akkor jött rá a becsapott paraszt, hogy ravaszul becsapták. Egy ideig tanakodott, hogy mitévő legyen, félt az esetet bejelenteni a rendőrségnek, de végre is rá fanyalodott erre. Mile Pál fogalmazó vette kezébe az ügyet és nyomban megtette a széles körű intézkedéseket a családok kézrekerítésére.

Törvényhatósági élet.

Az iskola fentartási segély. A város tudvalevőleg 72,400 korona iskola-fentartási segélyt szavazott meg a zsidóhitközségnek, míg iskolaépítésre 105,000 koronát. Miután azonban Debrecenben neolog és orthodox felekezet van, utasította őket, hogy egyezzenek meg egymás közt. Ez azonban nem sikerült eddig, végre is az ügy a vallás és közoktatásügyi kormány elé került, ahonnan most azzal került vissza az ügy, hogy a két zsidó hitközség igyekezzék egymás közt megegyezni és felosztani a város által adott összegeket. A tanács most újabb egyezkedésre utasította a két zsidó hitközséget.

A sorozó helyiség fűtése. A katonai állomásparancsnokság az idén is 2 öl fát és 10 métermázsza szenet kért a várostól a sorozó helyiségek fűtésére. Roncsik Lajos főszámvevő a kérelem elutasítását javasolta, mert minek a sorozó helyiséget fűteni, mikor nincs sorozás? A tanács azonban arra való tekintettel, hogy a sorozó helyiségekben szokták tartani a katonai felülvizsgálatokat, mégis megadta a fűtési anyagot.

NAPI HIREK.

Debreceni különösségek.

— okt. 12.

Lapunk egy barátja, aki szeret velős mondások, szellemeskedések, sziporkák gyártásával foglalkozni, abban a megrögzött szokásban szenved, hogy kijelentéseinek népszerűsítése végett azokat káté-formába öltözteti, újabbban a következő tételeket szerkesztette:

* **A jámbor lélek:** Híve vagy-e a városi vízvezetéknek?

A cinikus lélek: Nem. Mert akkor elvesz a legkiválóbb debreceni különlegesség: a Duna az utcákon, mikor az eső esik. A félórás kerülők, miket végeznünk koll, hogy egy járdáról a másikra átmehezzünk.

A jámbor lélek: De hisz ez kész nátha, influenza, tuberkulózis: az októberi lucokban tocsogni.

A cinikus lélek: A halálnak ex lexben is meg kell adni a maga adóját. Boldogok, akik meghalnak. — Ez is eredeti debreceni halál... Most majd én kérdezek: Mi a hold?

A jámbor lélek: Kiegett csillag.

A cinikus lélek: Így megbuktatlak.

A jámbor lélek: A szerelmesek barátja.

A cinikus lélek: Debrecen városa költészetésének mentő angyala. A város világitása ő rá van bízva ennek fogyatékoságából kerül ki a sokféle pótlék is! Hogy valakit megölnek a sötét városnegyedekben: ez kismiskaság! Kell talán egy kis jogcím a rendőrség tartására is!... De más! — Akar-e hosszú életű lenni?

A jámbor lélek: Igenis. Tehát megtartom az V. parancsolatot, tisztelni fogom apámat és anyámat...

A cinikus lélek: Szerencsétlen!... Ne járjon — főképp nyáron! — de egyébkor sem az utcákon...

A jámbor lélek: Miért?

A cinikus lélek: Meggyógyíthatatlanul gyermekem! Az illemhelyek mind a kapuk mellett vannak! Ilhatuk kihát az utcára!... Pihá!... Elájulok...

Napról-napra.

— október 12.

„Férjem uram, férjem uram...”

„Mi bajod van nőcském, fiam?”

„Piros színben ég a színlap...”

„Hát színházba mégse hívlek!”

„Férjem uram, férjem uram,

Már oly régen nem pirultam...”

„Hát pirulj itthon, a kőbe!

Van rá okod hébe-hőbe!”

Sir az asszony, a férj pukkan,

Színház felé vesznek utat...

„Disznóság ez, férjem uram!”

„Asszony, magam is pirultam!”

Jegyzetek az élelmiszerhamisítókrol.

— okt. 12.

Nap nap után közlik az ujságok, hogy seregszámra itélik el a legkellemesebb existenciáit, a polgárság egészségének szivtelen megfertőzőit, a — tejhamisítókat.

Az ítéletek ellenére a tejhamisítók folytatják kisdéd játékaikat. Mit nekik Hekuba? Polgártársaik egészsége, a város jó hírneve? Elítélik őket néhány koronácskára, azután hamisítják a tejet tovább, huzzák a busáshaszonokat, míg aztán újra rajtaesik őket, s elítélik újra néhány koronára.

Fizetnek? Dehogyan is fizetnek. A rendőrfőkapitányság szigorú ítéletei alig alig hajódnak végre. Ha'omszámra fekszenek a büntetés pénzről szóló akták a hivatalokban.

— Hogyan? Hát talán eddig nem is hajtották be szigorúan?

Van-e szigor, a melyet e lelketlen hamisítókkal szemben ne kelljen alkalmazni?

Hiszen a pénzbüntetés meg se kottyan nekik. Törvényileg kellene intézkedni, hogy a közjó ellen vétő e hiéna had galád üzemeit a legszigorubb eljárással lehetetlenné tegyék. És ime még ezt a nevetségesen enyhe pénzbüntetést sem hajtották be rajtuk a kellő eréllyel?

Hiszen ez egyszerűen fellázító!

Tekintetes tanács — most már aztán isten igazában szigorú kérünk. Mindnyájunk ellen törnek a galádok — s hagyjuk futni őket? Nincs törvény, melyet ne lehetne a jogérzés megsértése nélkül rájuk alkalmazni, az embertársakra orozva rátámadók ellen, — s ime, — mégis oly csinyján bánnak el ellenük, hogy még csak be se tudják hajtatni azokat a koronácskákat.

Kérjük szépen, tekintetes városi tanács, méltóztassék egy kissé ránk, polgárookra, élelmi szer fogyasztókra, egyáltalán fogyasztóközönségre is gondolni, a mikor az ellenünk orozva támadó hamisítók megbüntetéséről van szó, azzal a köteles buzgósággal eljárni a mit a köz megkívánhat.

Hadd legyen egyszer vége az élelmi-szer hamisítók kisdéd játékaiknak!

— **Enyhül a lég...** Így kezdődik egy gyönyörű költemény, amelynek folytatása azonban már nem illik a mostani időjárásra. Dehogyan is „vidul a határ” sa gölya is majd csak sokára, lombfakasztó tavaszra fog visszatérni, hogy a kémények oldalához épített nyári lakába vonuljon. Enyhül a lég... de vajon ez a tegnapi beállott fordulat javunkra válik-e, nem hord-e méhében egy esomó betegséget: infillenzát, közönséges náthát s egyéb földi nyavalyákat? Mert ősszel az ilyen fordulatok igen ravaszok szoktak lenni. Az ember nem lehet eléggé óvatos ahhoz, hogy gyarló testét ellenők kellőképpen megvédelmezze. Fő a kellő hőmérséklettel ellátott száraz lakás és a meleg ruházat, amelyek nehezebben hozzáférhetőkké tesznek bennünket. Sohasem szabad feledni, hogy az egészség legdrágább kincsünk, amelynek igen sokkal tartozunk.

— **Szerenád.** Holnap, pénteken ünneplik a Kálmánok névnapjukat, de már ma este is kedves ünnepeket tartottak a városban. A máv. altisztai kör ma este ügyésze, Dr. Kőrössi Kálmán tiszteletére szerenádöt adott Batthyányi utcán lévő lakásán. Az ünnepegen felköszöntő beszédet is mondtak a melyre Dr. Kőrössi szép szavakkal válaszolt.

— **Hajléktalanok menhelye.** A város a hajléktalanok menhelyén pircsöket fog alkalmazni, mert a szalmazsákok fergekkel telek meg. Így aztán a menhely és a rendőri börtön közt nem lesz különbség.

— **Hamis pénz.** Hajduböszörményből írják, hogy Bíró Szabó Mihály hamis 50 koronással akart fizetni a városi adóhivatalban. A pénzt elvették tőle és a vizsgálatot megindították. A hamisítvány alapszine és nyomása elég jól sikerült, leginkább a magyar szöveg nyomásán lehet észrevenni, hogy a bankjegy hamis, mert a betűk formátlanok és néhol elmosódtak.

— **Szüret után.** Hajduböszörményből írják: H. Varga Ferenc 75 éves gazda vig szüret után este egyedül maradt a pajtában. Másnap reggel Vargát halva találták. Nem tudni, szivszélhűdés érte e, vagy büntény forog e fenn. A vizsgálatot megindították.

— **A dunai hajókatasztrófa.** Budapestről írják: A törvénytörési orvostani intézetben ma boncolták fel a dunai hajókatasztrófa három halottját. A boncolást München Mároly törvénytörési orvosszakértő végezte dr. Gyulay tanársegéd assisztálásával. A bon-

coláson jelen volt Kiss István vizsgálóbíró Először Papp Gábornét, azután Széchenyi Annát és Konez Jánosrét boncolták fel. — Mindaháromnál a halál okául vízbefulást konstataáltak.

— **A szociálisták a rendőrség ellen.** Budapestről írják: Horovitz Jenő a szociáldemokratapárt titkára ma megjelent a rendőrségen és feljelentést tett a rendőrség ellen hivatalos hatalommal való visszaélés címen a vasárnap kerestény szociálista gyűlésen történekből kifolyólag.

— **Vádlógyászjelentés.** Vitriol-dráma történt a napokban Gyöngyösön. Máthé Sándor kereskedőt a felesége leöntötte a gyilkos folyadékkal és a szerencsétlen ember behalt sebeibe. A kereskedő családja gyászjelentésben tudatja a halálesetet és megjegyzi, hogy Máthé Sándor „hitvese kezének esett kegyetlen áldozatául.”

— **Nagy ékszerlopás.** Nyiregyházáról jelentik a rendőrségnek: Lázári Kálmán odaváló nyugalmazott kir. főügyész kárára tegnap nagy ékszerlopás történt. Az ellopott ékszerek egy recézett kettős fedelű női arany óra, egy láncszeméből készült feltűnően hosszú arany nyaklánc, egy arany karika jeggyűrű 1878 június 24. Lázár Kálmán bevéséssel, továbbá egy zafir, egy briliáns és egy rubin köves gyűrű melyek több ezer korona értéket képviselnek. A debreceni rendőrség a nyiregyházi rendőrség távirati értesítése folytán megtette a szükséges intézkedéseket a tolvajok kézrekerítésére.

— **Eltűnt köpönyeg.** Ezelőtt két nappal történt, hogy Szabó István máv. kocsi-rendezőnek a pályaudvari váltóóri bódából eltűnt a köpönyege, és nagy keresés után sem akart előkerülni. Tegnapi azonban egész véletlenül ráakadt a kocsivezető a hűtlen jószággra, amely Kovács kocsiolónái tanfázott, aki ugyanis pártfogásába vette. Pedig hát ezt rosszul tette, mert meggyült érte a baja rendőrséggel.

— **Megharapta a kutya.** A Ditmann Sámuelék és Tarczai Gyulák szomszédok, akik között mindedig a legbékésebb egyetértés uralkodott. — Tegnap azonban olyas valami történt, mely a két szomszéd jó barátságát megbontotta. — Ugy esett a dolog, hogy a Ditmann Izidorka kiut játszadozott az utcán, ami nem igen tetszett a Tarczaiék kutyájának. Az eb egy ideig haragos morgásával adott bosszuságának kifejezést, de egyszer csak neki ugrott a gyerekek és bekapta a lábaszárát. — Az Izidorka pedig kiabált és jajgatott és a sivalkodása annyira megindította a szüleit, hogy tüstént feljelentették a szomszédjukat csunyakutya tartás miatt a rendőrségen.

— **Kossuth Lajos segédtisztje meghalt.** St.-Louisból jelentik: Láng J. István 1848-as honvédőrnagy, Kossuth Lajos kormányzónak volt segédtisztje az elmúlt szerdán nyolcvanhat éves korában meghalt. A szabadságharc leverés után töröknek öltözve jutott át a Dunán Törökországba. Rövid időre ezután már az Egyesült Államokba ment át s itt eleinte Bostonban lakott. 1869. évben költözött St. Louisba, ahol kereskedést folytatott Pár hét előtt Newyorkba ment, hogy a telet ott töltsse, de az égalj nem volt kedvező egészségére s ezért két hét előtt hazament St. Louisba, ahol most meghalt. Önkéntes számkivetésének egész ideje alatt nem látogatta meg egyszer sem Magyarországot, de az otthoni állapotokról mindig pontos tudomása volt magyarországi hírlapjai útján. Ugy hiszik, hogy az öreg ur halálát sietteték az ün-

néplés izgalmai, melyben két hét előtt Newyorkban részesítették magyar tisztelői. A st.-louis-i magyarok ugyanis ünneplést terveztek Láng visszatérte után, de arról le kellett mondaniok, mert Láng már nagyon meggyöngyölgően érkezett vissza Newyorkból. A nagy idők tanuját a Mount Sinai temetőbe helyezték pénteken örök nyugalomra tizennégy év előtt elhunyt neje mellé.

— Meglopták a temetőben Nagy Sándor nagycserei lakosnak a napokban meghalt valami debrecenben lakó atyafi, akinek eljött a temetésére. A különben keményszívű magyart a gyászháznál volt nagy sírás, rivás nagyon ellágyította és hogy az elérzékenyülést ne vegyen nagyon erőt rajta egy kis itó kéhez folyamodott, melyből véletlenül többet talált beszédni a kelletnél. Ez okozta azt, hogy mikor a gyászolók seregével igaz részvét megnyilvánulások között kikísérte rokonát utolsó útjára a temetőbe, ott mialatt a végtesztességtétel tartott, nagyon elálmosodott. Lefeküdt hát az egyik sirdombra, ahol a kántor melódikus éneklése közepett csak hamar elnyomta a buzdóság. Jó későre járt az idő már mikor felébredt egyedül volt a temetőben. Sietve felébredt és nagy igyekezettel baktatott hazafelé. Utközben megint egy kis sziverősítéssel akarta tikkadtságát lehűteni, amikor meglepetve konstátálta, hogy belső zsebéből eltűnt 100 koronát tartalmazó bugyelárisa. Mialatt aludt ugyanis kiemelte azt valaki onnan. Az esetről persze nyomban jelentést tett a csendőrség, mely most keresi a tettest.

— Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 49169.
5000 koronát nyertek: 15788 28090 37466 54875.
2000 koronát nyertek: 599 6377 8954 17000 17276 21319 25240 26507 28310 30832 35183 37498 39889 45549 49597 49616 58249 59218 61266 63188 75310 84521 96048 68399 103430 104258 108876.

— Harc Wilde hagyatéka körül. Legközelebb nagyon érdekes, sőt fejleményekben szenzációsnak ígérkező irodalmi per fog lefolyni Londonban. Mint ismeretes, Wilde, miután kitöltötte két évi fogságát, Párisba költözött, ahol 1900. november 30-án elhunyt. Halála után kitűnt, hogy teljesen vagyontalan volt, sőt tönkrement. Londoni hitelezői ekkor mindent elkövettek, hogy valamiképp pénzükhöz jussanak. — Ekkor Ross Robert kiadásában megjelent Wilde „De profundis” című munkája, amelynek kéziratát Rossnak Wilde azzal adta át, hogy azt csak halála után hozza nyilvánosságra. A munka, mely egyidejűleg angol és német nyelven jelent meg, körülbelül 20.000 márka tiszta haszonnal járt, amelyet a hitelezők megakartak kaparintani. Ross ellenben ezt az összeget az elhunyt író fiának akarja juttatni. Az angol szerzői jog szerint az elhunyt író műveinek jövedelme azt illeti, akinek birtokában a kézirat van, eszerint ez esetben Rossé. Ennek ellenére a jövedelmet a hitelezőknek szeretnék odaitélni. — A pert már ezért is, de főként azért várták nagy érdeklődéssel, mert pikáns folytatása lesz, ha a bíróság tényleg megítéli a hitelezőknek a jövedelmet. Ross tudnillik kijelentette, hogy ő a „De profundis”-nak csak egy részét nyomatta ki, de ha a jövedelmet a hitelezőknek ítéli, kiadja a második részt is, mely pedig példátlan kompromittáló adatokat foglal magában a londoni előkelő társaság tagjaira.

x LETZTER JÓZSEF fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképvételezés a műterem kapubejáratánál levő szobákban.

x Használja a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszervegyészertár.

Az Arany Bika kávéházban este este cigányzene.

Mesék.

(Sullogub Tedor.)

A mese, a kert és a palota.

Volt egyszer egy kert, amelyben csupa mesék teremtek és nőttek.

Voltak ott mindenféle mesék, fehérak, pirosak, kékek, ibolyaszínűek és sárgák; némelyek csodakellemes illatot árasztottak, másoknak nem volt illatuk, de valamennyien egyformán pompáztak.

A kertésznek volt egy kis fia, aki minden reggel bejárta a kertet és csodálta a meséket.

Ismerte már valamennyit és sokat beszélt róluk társainak az utcán, a kertbe azonban nem mehettek be, mert az egy hatalmas, gazdag király volt.

A gyermekek elbeszéltek szüleiknek, amiket a királyi kertben pompázó mesékről hallottak, ezek ismét elbeszéltek rokonaiknak és ismerőseiknek, úgy hogy csakhamar az egész ország tudott róluk. Végre a királyné is megtudta, hogy a kertjében mesék nőnek látni akarta azokat. Egy reggel a kertész egész halom mesét vágott le és szépen elrendezve a királynéhoz vitte őket.

A kertész fiacskája keservesen sirt, mikor édes apja a meséket levágta, de senki sem hallgatott rá. Hiszen a gyermekek ostobák és mindenért sírnak.

Mikor a királyné a meséket meglátta, csodálkozó arccal így szólt:

— Hát micsoda érdekesség van ezeken? Mesék ezek? Nem, valamennyien egyszerű virágok.

És a szegény virágokat kidobták az udvarra, a kertész kis fiát pedig alaposan megverték, hogy ezentúl ne híreszteljen ilyen ostobaságokat.

A lámpa és a gyufa.

Az asztalon egy lámpa állott.

Este volt és a lámpáról levették az üveget; a lámpa ekkor megpillantva a gyufát, így szólt hozzá:

— Vigyázz, kicsikém, mert én veszedelmes vagyok. Rögtön égni fogok. Engem minden este meggyujtanak, meggyujtanak, mert nélkülem nem lehet dolgozni.

— Minden este? — csodálkozott a gyufa. — Minden este égni, az borzasztó lehet.

— Ugyan miért? — kérdezte a lámpa.

— Mert élni csak egyszer lehet, — felelte a gyufa — azután még egyet lobbant és elaludt.

Az egyenlőség.

Egy nagy hal meg akart fogni egy kis halat és el akarta nyelni.

A kis hal méltatlankodni kezdett:

— Ez jogtalanság. Én is élni akarok. Hisz a törvény előtt mindnyájan egyenlők vagyunk.

Mire a nagy hal így felelt:

— Jól van, nem foglak bántani, mert egyenlők vagyunk. Ha te nem akarod, hogy elnyeljelek, ám nem bánom, nyelj el te engem, jól fogsz velem lakni. Nos rajta, ne főj, jogot adok neked rá.

A kis hal nekibátorodott, kapkodott ide kaddodott oda, de a nagy halat csak nem tudta elnyelni.

Ekkor felsóhajtott és így szólt:

— Te vagy a nyertes — fölfalhatsz engem.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek okt. 13.: „Baba.” Operette.
Szombat okt. 14.: „Nagyapó.” Énekes vigjáték.

* **A boszorkány.** Sardou mester szenzációs drámájára kis számú közönség volt kíváncsi. Borzadóni, sirni Shakespeare kedvéért lehet, de már kisebb fajta poétát szívesen adunk oda egy kis „Ászfaltbetyár”-ért, a mely — ha kissé orfeumos is az illeti — megnevetettet. A ki felderít, nagy jóltevőnk a mai szomorú világban. Visszatérve a mai előadásra, kijelenthetjük, hogy abban változatos egymásutánban sorakoztak a sikerült és sikertelen mozzanatok Szakács Andor don Eurignes igen jeles, igen igyekvő színész, azonban jól teszi, ha kerül az olyan szerepeket, a melyekben sok a szerelem. — Alakja, hangja, egyénisége nem erre a szakmára utalja. Arday Ida (Afrida) egy eszelős vén asszony vén asszonyt játszott; ez az egyetlen jelenete félt az összes szereplők játékával. Hatalmas tapsot aratott vele. J. Csáder Irén a 2. felvonás végén nagyon is realiztikus sikoltást hallatott, a melynek hatása legalább is kétes. A Zoraya démoni lelkét nem vitte magával a színpadra. Markovits Margit (Juona) sablomos szerepét jól játszotta. Dícsérettel említjük még Győre Alajost, Kleofás szerepében való jóízű alakításával. Jó volt a rendezés és tisztességes az összjáték.

* **A színházi iroda hirei.** Vettük a következőket: Az Embertragédiája díszlet és világítási próbáját tegnap délután tartatta meg Zilahy igazgató. A mű első előadása vasárnap este lesz, — bérlet szünetben. Ezen előadásra (tekintettel a vidéki közönségre, — mely már is nagy számmal jelentkezett), — a jegyek péntektől kezdve árusítatnak. — A darabot Zilahy igazgató és Szakács Andor együttesen rendezik.

* **A jövő hét műsora.** A jövő hét műsorát az igazgatóság megállapította. A jövő héten műsoron lesz; Hoffmann meséi „Mongodin ur” A magyar színház reprise, és Figaró házassága.

AVIRATOK.

A Zeysig-ügy.

Budapest, okt. 12. Bakonyi vizsgálóbíró ma újból kihallgatta Zigány Árpádot, a ki a kihallgatás során újból csak ártatlanságát hangoztatta. Zigány sürgős szabadonbocsájtását kérte. Bakonyi vizsgálóbíró ezután Zigány védőt, Bakonyi Samu országos képviselőt és Halmay Elemér ügyvédet hallgatta ki.

Nyomdászsztrájk Moszkvában.

Moszkva, okt. 12. Az újságkiadók elhatározták, hogy a nyomdászok követeléseit teljesítik. Ha a könyvkiadók betűszedői beleegyeznek abba, hogy követeléseiket az újságvállalatok nyomdászainak követeléseitől külön választják, úgy a lapok ismét meg fognak jelenni. A nagy kövületen ma tüntetés volt, a melynek résztvevőit azonban a kozákok szétszórták.

Engedmények Finnországnak.

Péttervár, okt. 12. A Novoje Vremja jelenti Helsingforsból, hogy a kormány Finnországnak a nyelv és költségvetés ügyében fontos engedményeket tett.

Zavargások Koreában.

London, okt. 12. A Times jelenti tegnapi kelettel, hogy Koreában a zavargások négy kerületre terjedtek ki, minthogy semmi kísérletet sem tettek arra, hogy a zavargást csirájában elnyomják.

Szökés a börtönből.

Helsingfors, okt. 12. Hohenthal, Johansen prokurátor gyilkosa tegnap reggel 6 óra körül megszökött a börtönből. Egy másik rab, aki ugyancsak a börtönben van fogva, a következő részleteket közli a szökésről: Hohenthal szétfűrészelte az ablakkeret szűk kőtövére leereszkedett második emeleti cellájából az udvarra és falétrán, a melyet nyilván valaki rendelkezésére bocsátott, átmászott a börtön falán. A fogházfelügyelő ebben az időben az épület másik részén tartózkodott. Hohenthal cellája előtt állandóan egy őrszem volt. — Eddig a szökevénynek semmi nyoma.

Budapesti gabonaárak.

(Déli árlat.)

Budapest, okt. 12.

Buzakínlat és vételkedv mérsékelt. Szilárdnyezet mellett 25,000 méterezés körüli forgalomra 10—15 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafajták közül rozs 10—15 fillérrel, zab 20 fillérrel drágább, ápa szilárdul tartott, tengeri tartott, too: változó.

Buza októberre	16.84—86.
„ áprilisre	16.82—84.
Zab októberre	13.16—18.
„ áprilisre	13.70—72.
Zab októberre	13.54—56.
„ áprilisre	13.44—46.
Tengeri májusra	13.36—38.
Répe 1906. augusztusra	24.40—60.

Törvényszék.

§ Tolvaj unoka. Lopás büntetével vádolva állott tegnap a törvényszék előtt Kiss Sándor debreceni lakos timár segéd. A jeles alak, aki már nem először került ész-szeítkezésbe a büntető törvénykönyv szakaszaival ez év március 15-én nagyanyját özv. Kiss Mihályt akarta meglopni. Éjjel rontott a 80 éves öreg asszony lakásába, hova az ablakon hatolt be. Az öreg anyó észrevette a tolvajlást, de gaz unokája életveszélyes fenyegetése miatt nem merő az meggátolni. Mután azonban unokája már ez előtt is sok kellemetlenséget okozott neki, ugyanis többször kisebb nagyobb összegű pénzt csikart ki tőle fenyegetések árán, feljelentette az esetet a rendőrségnél. A rendőrség áttette az ügyészséghez az ügyet, mely így a törvényszék elé került. A tárgyaláson özv. Kiss Mihályt visszavonta vádját, de ezt csak a lopásra vonatkozólag fogadta el a törvényszék. A zsarolás vádját fentartotta, mivel az hivatalból üldözendő cselekmény. A vádlott azzal védekezett, hogy gyengeelméjű és már gyógyintézetben is volt. — A törvényszék az ügyész indítványára elfogadta a védekezést és elrendelte a vádlottnak elmebeli megvizsgálását.

Szerkesztői-posta.

M. G. Amennyiben a spiritizmus nem a már sokszor leplezett csalók használják fel a balga emberek bolondítására és megsarcolására, alapja azon hiedelem, hogy a test és lélek külön választható valóságok. Ennek a hiedelemnek újabbban a hipnotizmus csodái nyújtanak támaszt. A spiritiszták szerint a szellem önállóan működő lény, mely a halál beálltával (olykor, p. o. a hipnotizmus révén az életben is) elhagyja a testet és tovább, illetőleg külön is folytatja létét. E szellemek aztán mindig körülöttünk vannak, kísértének és megidézésre szóval, tettekkel, jelekkel, sőt láthatólag is jelentkeznek. Szerintük a szellem perispirit (éterikus anyag) által van a testhez kötve. A kibén a perispirit nagy bőségben van jelen, az a szellemekkel való

közlekedésre alkalmas, u. n. médium. Ezek közvetítésével jelennek meg a szellemek és kopogtatnak, innak, a médium kezét vezetik sat. A spiritizma közlőnyök le is fotografálják a szellemeket. Sok hitelt érdemlő adat, komoly tudományos kísérlet bizonyít a mellett, hogy a dologban van valami, de vannak csalások és éppen az nehezíti meg a kérdés tisztába hozatalát, hogy nehéz a kettőt külön választanunk. Jól mondja Hamlet, hogy sok dolgok vannak ég és föld között, miről bölcsleltek nem álmodott! Ilyen a spiritizmus is. Azt ajánljuk, hogy ne foglalkozzék ezzel a dologgal, óvakodjék a hivatásos szellemidézektől, mert sok hiszékeny emeer vallotta már lelki kárát eme titokzatos világ megbolygatásának! A spiritizmusnál többet ér a hit; a kinek lelke hittel van tele, annak lelkébe az ilyen bizonytalan találgatások nem férkőznek.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Irta: Inotay Béla. 23.

III.

Ut a hónapos szoba felé!

Nincs itt ok a baljóslatra, hiszen a mit itt hagyott, azért a boldogság bőséges díját nyeri ő. Rózsaszirmok hevernek a fehér márványra.

Kocsira ül, a mely még egyszer megáll. Holl másutt, mint a Dormády ház előtt, hol várnak reá barátai szeretetei.

Fehér abrosz terül a hérs slatt. Tej, vaj, méz gyümölcs és fehér kenyér van a tányérokon. Nem engedné azt Zsófi mama, hogy kedvence az ő oszonnája nélkül távozzék a nagy utra.

Nem is engedi. Ott várja Zvolenszky bácsi és Milena, ott van Elza is.

Elza és Zsófi mama félrevonulnak. Zsófi mama a konyhában rendezkedik, Elza pedig lovagló-ostorral hányogtat végig egy ittas béresen, a ki Zsófi mamával szemben tiszteletlenül viselkedett és ezzel punktum!

Szótlanul állanak egymás mellett Béla és Milike. Kezöket tartják s elmerülnek egymás nézésében.

Elza töri meg a sejtelmes hallgatást, a sokat beszélő csöndességet, tartalmas hézagát két, a váluton álló ifju léleknek...

„Isten hozzád, gyönyörnek sok lett volna!” énekl a mélaóknak. Hangja tréfás akarna lenni, mosolylyal kíséne énekét, hanem a cinizmus sehogysem tud sikerülni, mert a szembe csillogó köny szökik... Ez a nő örök ékszeze, a melyet nem rabolhatnak el tőle a feminizmas mozgalmanak semmi tolongásában, a melyet nem lökhet el magától, bámmennyi tulajdonságával igyekezett magát a férfiak hasonlójává tenni.

Jenő vesz magán először erőt. Föl-emelkedik. Jobbjába helyezi a szép Milena hófehér kezecskéjét, másik kezével a Zvolenszky jobbát szorítja meg forrón, melegen. Szótlanul bucsuznak; a szerelmesek cmló könyében, mélységes nézésében volt a bucsu és az eskü fölírva.

Zsófi néni pogácsát csempész a kosiba. Tőle bucsuzott utoljára szegény Jenő. Aztán a ven Gyuro a lovak közé vágott, azok pedig szél sebességével röpitették tovább, tovább...

Mikor már Gyurotól is elbucsuzott, akkor vált el egy elsüllyedt világtól, ekkor kezdődik az új, az ismeretlen világ...

Istenem, ha az emberek ismét megtanulnának utazni!

Repülni, rohanni tudnak csupán. Mert a gőz, a villany egy kis előlege a repülő gépek. A mai kor utazója a sakkátbla lovacska: ak munkáját végzi. — Egy pont-ról a másikra ugrik, a mi közbeesik, azt már nem élvezi, az már nem létezik reá nézve. Olyan lekárokozó, a ki a menünek csupán legpikánsabb részeit élvezi; az egyszerű, tápláló eledelket nem veszi figyelembe. Egrotikus nevű leves, utána mindjárt valami francia generálisról elnevezett pe csenye, végül a fagyalok és a pezsgők.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 16. szám. (A)

Péntek, október hó 13 án:

B A B A.

Nagy operette 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Lancelot	— — — —	Zilahyné Vilma.
Hilarius mester	— — — —	Polgár Sándor.
Loremoís gróf	— — — —	Szabó Gyula.
La Chatellariel	— — — —	Sarkady Vilmos.
Maximin atya, testvér	— — — —	Arkossy Vilmos.
Hilarius asszony	— — — —	Sz. Gárdonyi T.
Alezia leánya	— — — —	Fóti Frida.

Holnap, szombaton, október hó 14-én:

N A G Y A P Ó.

Énekes vigjáték.

M A G Y A R

állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár (gyorsvonat)	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely-Kassaf	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — Nagy-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — Nagy-Léta felé — —	d. u.	4	51

Bpestre érkezik:		óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenbe indul:		óra	perc
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:		óra	perc
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — — —	este	6	43
Szatmár felől — — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31

B.-Sz.-Mihály H.-Böszörmény felől	vásártérre —	reggel	7	33
	mávasuthoz	d. e.	7	40
	vásártérre —	este	6	22
	mávasuthoz	este	6	28
	vásártérre —	d. u.	3	29
	mávasuthoz	d. u.	3	35

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18

Legjobb bajuszsodró
a híres Debreceni
„CIVIS“ bajuszpedró

... mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Klgyo“-hoz DEBRECENBEN.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tülhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kél-elöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

NYAVALYA TÖRÉS!

... ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által **Majna-Frankfurt.**

13178—1905.

Hirdetés.

A Pacz és Bánk erdőségeken gyakorolható makkoltatás tárgyában.

A város tulajdonát képező Pacz és Bánk erdőségeken termelt makknak értékesítése elrendeltetvén értesítették a jószágért gazda közönség hogy sertéseit és juhait két darab juhot véve egy számosznak darabonként két korona makkoltatási díjnak előleges lefizetése mellett, ezen erdőségekbe behajthatja és ott az előírt feltételek mellett az 1906. évi március hó 1 ső napjáig járathatja.

Jelentkezni lehet a mezőrendőr kapitányságnál, ahol a makkoltatási díjak is lefizetendők.

Figyelmeztetnek az illető kaszáló birtokosok, hogy a díjakat ugy sertéseik mint juhaik után ök is kötelesek megfizetni, különben ha jószágaik kaszálójuk területén kívül találatnak mezőrendőri kihágás miatt felelősségre vonatni és büntettetni fognak.

Debrecen, 1905. október 9.

A városi tanács.

Hirdetések felvétetnek
a lap kiadóhivatalában,

Óriási SZERENCSE TÖRÖK-nél!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **21 millió** koronánál több **nyereményt** fizettünk ki nagyraecsuült vevőinknek; ezek között a **két legnagyobb** nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyereményt,
a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 4 á **100.000**, 3 á **90.000**, 2 á **80.000**, 3 á **70.000**,
3 á **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**,
15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 2.000, 1.000, 500
koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17-ik magyar osztálysorsjátékban

110.000 sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeremény jut
és összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett

álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán megiepi a férj a feleséget vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyereményvel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses véletlen folytán a neve mellett számot etalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adám, Adél	12199	Dezső, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2393	Otto, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Ede, Esz'er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ódön, Narezsiz	56177
Adolf, Agóla	22037	Elek, Etel	41799	János, Judith	35597	Pál, Weszti	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinka	63775	Richard, Pelagie	34555
Alfréd, Apollonia	20292	Ernő, Genovéva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	75787
Akos, Aranka	101001	Ferenc, Gertrud	12115	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Berka	50901	Frigyes, Gabriella	93989	Kristóf, Klotild	7279	Salamon, Regina	65827
András, Blanka	35266	Philóp, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rózsika	17718
Antal, Borbala	2392	Gábor, Hedvig	20999	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozalia	88107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Heléna	79747	Leó, Kunigunda	36622	Simon, Sári	107397
Árpád, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolla	48564
Árthur, Bella	105317	Géza, Hermína	35997	Lőrinc, Lenke	66022	Tibor, Szeréna	74377
Aurél, Brigitta	13223	Gyula, Hermína	2736	Manó, Leónia	6270	Tihamér, Theodora	2727
Áttila, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Márkus, Lidia	34484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Teruz	55477
Bálint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valéria	20005
Barnabás, Dorottya	9001	Herrmann, Ilma	92792	Mihály, Lujza	24292	Viktor, Veronika	101011
Benedek, Eufemia	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Bernát, Emma	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Malvin	45662	Vince, Vilma	12413
Dániel, Erzsébet	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	65565
Dávid, Eva	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dózsa, Ewald	16864	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	36784		
	82157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona;

továbbá 1 jutalom **600.000** 1 nyeremény **400.000**, 1 á **200.000**, 2 á **100.000**,
1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000** 1 á **50.000**, **40.000**,
5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** korona és
még sok egyéb nyeremény

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. — .75, vagy **K 1.50**; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy **3** korona.

¹/₂ „ „ „ **3.—**, „ „ **6.—**; ¹/₁ „ „ „ **6.—** „ **12** „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes bekládése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. október hó 22-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és T. SA

Sürgőycim:
Töröké, Budapest.

bankháza, BUDAPESTEN.

Sürgőycim:
Töröké, Budapest.

H a z á n k l e g n a g y o b b o s t á l y s o r s j á t é k - ü z l e t e .

Főáruánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a. II. fiók:**
Muzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az
őszi divat ujdonságaiDivat helmek
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Végkiárulás üzletfelosztás miatt.

Mig a készlet tart

férfi-, fiu- és gyermek ruhák
minden elfogadható árban *végkiárusítottatnak.***GRÜNFELD ADOLF**

üzletében

DEBRECEN, Kistemplom mellett.

Mesés olcsó árak. — Félingyen.**≡ Ekszer különlegességek ≡****KIZARÓLAG****Halász Nándor** ékszerésznél kaphatók**DEBRECEN Piac-utca 24 szám.**

Fehérló szálló épületében.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!!

a szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagy mennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás

Cim:

Szigyártó és Takáts

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy-m

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, VÁROSDIGVA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára,
kitolható kosárral vagy 1 kosárral.Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Herculesnyomóerő-szerkezettel fagyj
vastányérral. Gyümölcs- és

szőlő-örlőket,

bogyózógépeket

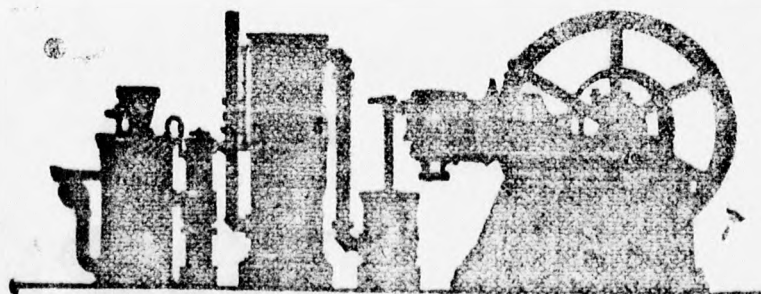
Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint e különlegességet a legjobb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II/1

különlegességi gyár gyümölcserőteljesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motorok
2-3 Hfl. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Előzetes
gyártmány. — Készlet és árjegyzék ingyen.